

[Bertel Dahlgaard.]

en ansvarlig regering og en ansvarlig opposition, der ikke blot er udtryk for en negativ kritik, men for en positiv politik.

Betragter vi nu den forløbne valgperiode ud fra disse grundsynspunkter, kan man sige, at den høje regering i mange henseender har været en svag regering, men man kan ikke bebrejde den mangel på forhandlingsvilje over for folketinget. Det har det radikale venstre anerkendt. Måske vil regeringen sige, at det radikale venstre har krævet betydelige, ofte måske endda store indrømmelser for at medvirke på det ene eller det andet område, men jeg tror, regeringen på den anden side vil erkende, at det radikale venstre på mange områder har været afgørende for, at tingene ikke gik i stå, og at vi i enkelte situationer har hindret ligefrem sabotering af lovgivningsarbejdet. Denne det radikale venstres optræden har ikke været dikteret af speciel kærlighed til regeringen, men den har været dikteret af den erkendelse, at forfatningen pålægger partierne en pligt til at bidrage til, at folkestyret kan fungere, og dernæst har den været dikteret af, at der ikke på noget tidspunkt i de tre år har været en situation, hvor vi ved at styrte regeringen ville have haft udsigt til at få en anden regering, som i højere grad kunne ventes at ville være imødekommende over for det radikale venstres synspunkter. Vi ville f. eks. ikke have fået mindre, men større militærudgifter, hvis venstre og de konservative afløste den nuværende regering, og hver gang venstre og de konservative holdt regeringen og dens militærpolitik oppe, og de konservative holdt regeringen og dens toldpolitik oppe, havde det radikale venstre ingen magt.

Vi står nu foran et valg, som vil blive bestemmende for folketingets arbejdsdygtighed i de kommende år. Der har fra forskellige sider været lagt op til, at den forestående valgkamp skulle blive et vældigt bråvallaslag, hvor uforsonligheden partierne imellem ville slå ud i lys lue. Jeg tror ikke, det vil gå sådan, simpelt hen fordi befolk-

ningen forstår, at de opgaver, begivenhederne udefra tvinger ind på livet af os, er af en sådan størrelsesorden, at der i den kommende tid bliver brug for en hel del god vilje fra alle sider i stedet for uforsonlighed. Jeg tror, det rigtigste er, at vi nu fra hver sin side ganske åbent siger, hvilke hovedretningslinjer vi agter at følge, og navnlig at man ikke lover mere, end man kan stå ved efter valget.

Der er to spørgsmål af udenrigspolitisk karakter, der er aktuelle i øjeblikket. Det ene er de problemer, der knytter sig til ministerpræsident Bulganins brev til statsministeren. Der har vist sig en noget forskellig vurdering af brevet. Der er et stort spring fra venstrebladet Vestkystens omtale af det til tonen i forskellige konservative blade. Det kan vel derfor være rigtigt at fæstne i bevidstheden, hvad der synes at være det centrale i brevet. Det er navnlig to ting. For det første siges det i brevet, at Sovjet må være særlig opmærksom på Danmarks stilling i kraft af landets beliggenhed som NATO-forpost og vogter af stræderne fra Østersøen, hvortil kommer Grønland som dansk territorium, men uden for dansk militærkontrol. For det andet siger brevet, at Sovjet i tilfælde af, at det blev angrebet fra vest, måtte træffe øjeblikkelige foranstaltninger for at rette et ødelæggende slag mod lande med militære støttepunkter for angriberne; og direkte med sigte på Danmark henviser brevet til, hvad anvendelsen af brintbomben ville betyde over for et land med Danmarks ringe udstrækning.

Det er indlysende, at man ikke bør bagatellisere modtagelsen af et sådant brev. Man kan ganske vist med rette afvise den tankegang, der ligger til grund for brevet. Der er ingen, der tænker på at angribe Sovjet, hverken i Danmark eller inden for NATO, men hvis nu krigen opstår ved en misforståelse, en tilfældighed, som det så ofte er sket, alt under strid om, hvem der er angriber, og hvem der blot forsvarer sig, — ja, det er den store risiko, der altid